

Tarihi Sevdiren Kitaplar...

Çifte Kavrulmuş Tarih
Yedikita Kitaplığı - 14
Hap Kitap Serisi - 3

Hazırlayan Mustafa Dedeler
Yayın Yönetmeni Kemal Erkan
Editör R. Kemal Subaşı
Tasarım Süleyman Köklü
1. Baskı İstanbul 2022
ISBN 978-605-74878-4-1

Yedikita Kitaplığı
Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad.
No: 54 Güneşli - Bağcılar / İstanbul
(0212) 657 88 00 - 7103
yedikita.com.tr
editor@yedikita.com.tr

Baskı
Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.
Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad.
No: 52 Güneşli - Bağcılar / İstanbul
Tel: 0212 657 88 00 (pbx)

T.C. Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 46592

©Bu eserin bütün yayın hakları
Çamlıca Basım Yayın ve Ticaret Anonim Şirketine aittir.
İzinsiz yayınlanamaz.
Kaynak gösterilerek iktibas edilebilir.

H A P K İ T A P S E R İ S İ 3

çifte kavrulmuş tarih

Kahve yanında ikram edilir, itina ile okunur...

YEDİKITA
kitaplığı

Takdim

Tarih, bir ibret aynası olarak her daim karşımızda durur. Tarihi hadiseler her ne kadar geçmiş zamanı anlatsa da birçok yönüyle günümüze ışık tutmaya devam eder. Geçmişin nüktelerini günümüz dünyasında görebilmek hiç de zor değildir aslında. Bunun için doğru kaynaklardan istifade etmek ve hadiselere hikmet nazarıyla bakmak kâfidir.

Bir fincan kahvenin yanında ikram edilen çifte kavrulmuş lokum tadında, lezzetini unutamayacağınız malumatlar sunuyoruz bu kitabımızda. Eskiler, “Hayru’l-keîâm mâ kalle ve delle” demişler; kelamın hayırlısı, kısa olan ve yol gösterendir. Küçük bir lokum tanesi gibi görölse de elinizdeki kitap, asırlara yayılan, acısıyla tatlısıyla yaşanmış tarihi birikimin bir özetidir. Tarihin ambarından seçilmiş latifeler, geçmişin tozunu üzerinde taşıyan kahramanları, onların bakış açılarını, değerlerini, nüktelerini günümüze taşıırken kulağımıza, tecrübe imbiğinden süzölmüş tavsiyeler fısıldıyor.

Canlıları korumak ve onların hakları olduğunu unutmamaya Dördüncü Mehmed Han’ın davranışı, anlamlı bir misaldir. Sultan, kendisi için hazırlanan otağın içine bir kırlangıcın yuva yaptığını görünce, otağa yerleşmekten vazgeçer ve adamlarına şöyle emreder: “Bu kırlangıç, yavrusunu uçuruncaya kadar otağ sökölmesin.”

İlim ve araştırma aşkı her devirde devam ediyor. 85 yıllık ömrüne 500 eser sığdıran meşhur âlim İbnü’l-Cevzi’nin bakış açısı ilim gayretine ayrı değer katar. İbnü’l-Cevzi, hayatı boyunca eser telif ederken kullandığı kalemlerin tıraş yontuklarını toplamış ve gasil suyunun bunlarla kaynatılmasını vasiyet etmiştir.

Büzürçmihir'e önce "Cömert kimdir?" sonra da "Cimri kimdir?" diye sorarlar. Büzürçmihir ikisi için de "Altın ve gümüşü taşla aynı değerde gören kimsedir." diye cevap verirken insanoglunun değişmeyen tabiatına vurgu yapar: Cömert kimsenin nazarında altının ve gümüşün kıymeti olmadığı için harcar durur. Cimrinin yanında da altın ve gümüş sürekli saklı olduğu için, kendisine faydası olmadığından taş ve çakılla aynı olur.

Bu ve benzeri birçok malumatı bir solukta okuyacaksınız. Yıllar süren bir araştırmanın ürünü olan kıssalar; muhtelif nadir eserler, ansiklopediler, hatırat ve biyografiler, latife kitapları taranarak hazırlandı. Hayatın her alanında faydalı olması için ince nükteler seçilirken, farklı tarihlerdeki milletleri de kapsayacak şekilde bir derleme yapıldı. Muhtelif mevzuların arasında, birçoğunu ilk defa duyacağınız bilgiler de "Biliyor muydunuz?" bölümüyle kitabımızı zenginleştiriyor.

Tarihin ambarından özenle hazırlanarak, çifte kavrulmuş lokum tadında sunduğumuz nükteleri keyifle okumanız dileğiyle...

Mustafa Dedeler
İstanbul, 2022

Çifte kavrulmuş tarih

Kahve yanında ikram edilir, itina ile okunur...

Okur ve Yazar “Bir” Adam

Şair Keçecizade İzzet Molla ile meşhur hattat Yesarizade, çok sık görüşürler ve hep beraber gezerlermiş. Yine bir gün birlikte dolaşırken, Sultan İkinci Mahmud’un araba ile yanlarından geçmekte olduğunu görünce hemen kenara çekilip padişaha selama durmuşlar. Padişah da onları selamlamış ve iltifat olsun diye:

“Allah, dostluğunuzu muhafaza etsin. Bakıyorum, hep beraber görünüyorsunuz.” deyince, Keçecizade İzzet Molla:

“Padişahım, ne yapalım? Kulunuz, okurum ama iyi yazamam. Dostum da yazar ama iyi okuyamaz. Bunun için ikimiz bir araya gelince okuryazar bir adam oluyoruz.” diyerek padişahı güldürmüş.

Mithat Paşa'nın Fransızcası

Bir gün sarayda en yüksek rütbeli devlet adamlarının katıldığı Encümen-i Hass-ı Vükela toplantısında Kanun-i Esasi müsveddesi tetkik olunurken Ahmed Cevdet Paşa bir kelimeye itiraz etti. Mithat Paşa “Avrupa kanunlarına senin aklın ermez!” şeklinde alay edince Ahmed Cevdet Paşa’nın “Neyin ne olduğunu ayırt edebilecek kadar bildikleriniz on-on beş Fransızca lügat bilmekle sınırlı. Bir kunduracı bile Fransız lisanında senden iyi konuşabilir.” cevabıyla ortalık buz kesmişti.

Çifte Kavrulmuş Tarih

Fatih Sultan Mehmed'in Annesi Nerede Medfun?

Dünya tarihinin en büyük şahsiyetlerinden, İstanbul fatihi ve Sultan İkinci Murad'ın oğlu Sultan İkinci Mehmed, Edirne'deki Eski Saray'da dünyaya gelmiştir. Bursa mahkeme sicillerinde yapılan tetkiklere göre Sultan Fatih'in annesinin ismi Hümâ Hatun'dur ve İsfendiyaroglu'nun kızıdır. Vefat tarihi bilinmeyen Hümâ Hatun'un türbesi, sanıldığı gibi İstanbul'da değil, Bursa'da Muradiye Camii'nin doğu tarafında, yüz metre kadar ileride bir bahçe içindedir. "Hatuniye Türbesi" diye bilinen bu zarif türbeyi Sultan Fatih, babası İkinci Murad Han hayatta iken vefat eden annesi için hicri 853 (1449) senesinde, yani İstanbul'un fethinden dört sene önce yaptırmıştır. Türbe kapısı üzerindeki Arapça kitabede; bu türbenin Murad Han zamanında ve Şehzade Mehmed'in emriyle merhume annesi için bina olunduğu yazılıdır. Kitabe; Fatih Sultan Mehmed Han'ın annesinin mütedeyyin ve salih bir hanım olduğunu, İstanbul'da değil de Bursa'da medfun bulunduğunu ispat etmektedir. Tercümesi: "Allah'a hamdolsun ki bu nurlu türbe; efendimiz, büyük sultan ve yüce hakan, sultan oğlu sultan, Bayezid Han oğlu Mehmed Han oğlu Murad Han zamanında, -Allah mülkünü daim kılsın- Resûlullah'ın ismini verdiği oğlu, gözünün nuru, asil ve necip sultan Mehmed Çelebi'nin (Fatih Sultan Mehmed'in) emriyle -Allah onun saltanat devletinin temellerini ebediyet çivisine bağlasın ve erkân-ı izzetini kıyamet gününe kadar muhkem kılsın- merhume validesi, hanımların efendisi için bina olunmuştur. Allah, onlara rahmet eylesin. Hicri 853 senesi Receb-i Şerif ayında (Ağustos-Eylül 1449) bitmiştir."